opusdei.org

Intimitat i lliurament en el matrimoni

L'acte conjugal és el llenguatge amb el qual els esposos es diuen mútuament: ‘jo t'estimo incondicionalment, fidelment, per sempre i amb tot el meu ésser'. Així s’explica en aquest editorial sobre l'amor humà.

08/08/2016

1. L'expressió i perfecció de l'amor conjugal en els actes propis dels esposos

El matrimoni, com a unió conjugal, s'ordena cap a la mútua ajuda interpersonal dels cònjuges i cap a la procreació, recepció i educació dels fills. Les forces instintives, emocionals i racionals que es troben presents en la dimensió sexual dels esposos s'ordenen i es transformen en dignes de la persona humana, i de l'amor matrimonial, quan es realitzen presidides per les característiques essencials de l'amor i la unió conjugals: en el context d'un amor indissolublement fidel i obert a la vida. En el matrimoni, en aquest sentit, també es dóna una escola de la inclinació sexual en la qual no cap el llibertinatge.

L'acte conjugal és l'acte propi i específic de la vida matrimonial. És la manera típica amb què els esposos s'expressen com “una sola carn”[1], i arriben a conèixer-se mútuament en la seva condició específica d'esposos. És l'acte en el qual els cònjuges es

comuniquen, de fet, la mútua donació que han confirmat de paraula en contreure matrimoni; és el llenguatge amb el qual els esposos es diuen mútuament: ‘jo t'estimo incondicionalment, fidelment, per sempre i amb tot el meu ésser. Estic compromès a formar amb tu una família’.

La unió sexual és un acte de lliurament, i per això és un gest exclusivament marital. Suposa el compromís matrimonial previ, i la decisió real d'expressar i realitzar cada relació conjugal com un acte de veritable lliurament, on cada cònjuge busqui primer i sobre tot el bé i la satisfacció de l'altre[2]. En aquest context, és normal i bo que dins del matrimoni hi hagi mostres de l'amor que els uneix i els fa feliços per estar junts. Aquestes mostres d'amor són molt diverses i íntimes, són un do de Déu i del cònjuge. Només per raons justes seria acceptable dins de la

relació matrimonial prescindir d'aquest tipus d'unió entre els esposos.

Però la intimitat física no només és un dels mitjans més alts d'expressar amor i unitat; també és la forma com els fills arriben a la llar familiar. “La unió de l'home i de la dona en el matrimoni és una manera d'imitar dins la carn la generositat i la fecunditat del Creador”; per això és bonica i sagrada[3]. Com a espai de l'acció creadora de Déu en la transmissió de la vida, la unió dels esposos ha de ser signe de l'amor de Déu.

En conseqüència, “els actes mitjançant els quals els esposos s'uneixen íntimament i castament entre si són honestos i dignes i, si es duen a terme de manera veritablement humana, manifesten i fomenten la mútua donació i enriqueixen els esposos amb esperit

de goig i agraïment”[4]. L'acte conjugal no només és moralment bo, sinó que, quan està presidit per la caritat, és sant i font de santificació per als casats[5]. És una conseqüència immediata de la doctrina del matrimoni com a camí de santedat. En aquest context, sant Josepmaria assenyalava: “Allò que els demana el Senyor és que es respectin mútuament i que es siguin mútuament lleials, que obrin amb delicadesa, amb naturalitat, amb modèstia. Els diré també que les relacions conjugals són dignes quan són una prova de veritable amor i, per tant, són obertes a la fecunditat, als fills”[6].

L'acte conjugal servirà a la realització del bé dels cònjuges si és veritablement conjugal; això és, si és expressió de la mútua donació, que, com a elements essencials, comporta: l'actitud d'obertura a la paternitat o maternitat; el respecte a la persona

de l'altre i el domini dels propis instints, que s'encarrilen de manera que el desig no esclavitza, sinó que deixa la llibertat necessària per poder donar-se a l'altre. Aquesta és una de les raons per les quals la castedat és un element necessari de la veritat de l'amor conjugal[7].

2. La castedat: virtut dels enamorats

La castedat, en paraules del Catecisme, és “una virtut moral i també un do de Déu”[8] Una virtut per conrear i un do que se'ns regala: és un do i una tasca. La sexualitat en el matrimoni ha de ser viscuda des de la castedat. La castedat com a virtut d'estat implicarà, en el cas dels casats, actuar conforme a la seva realitat vital: buscar el bé del cònjuge, practicar la fidelitat conjugal i estar oberts al do de la vida.

Viure la castedat és viure l'amor en plenitud[9]. De vegades, els esposos poden veure la crida a ser castos i purs com a una cosa que limitaria el seu amor: fins on podem arribar?; què permet l'Església, i què prohibeix? Però la castedat en el matrimoni no és un no a certes coses. Si bé exclou certs comportaments que no són dignes, aquesta és sobretot un sí radical, profund i senzill a l'altre[10]. És la cura de l'amor únic i exclusiu cap a l'altre.

La castedat no és menyspreu ni rebuig de la sexualitat o del plaer sexual, sinó força interior i espiritual que allibera a la sexualitat dels elements negatius (egoisme, agressivitat, abús, cosificació de l'altre, narcisisme, luxúria, violència...) i la promou a la plenitud de l'amor autèntic. És la virtut que permet tenir senyoriu o domini sobre aquesta dimensió humana[11].

La castedat implica un aprenentatge del domini de si, que és una pedagogia de la llibertat humana. La castedat conjugal permet als esposos integrar els sentiments, els afectes i les passions en un bé superior que els allibera de l'egoisme i els capacita per estimar de veritat respectant-se mútuament. En altres paraules, la castedat és la posada de relleu de la sexualitat com a afectivitat compromesa, fidel, lleial i respectuosa de la situació de cada un[12].

3. Ajudar-se mútuament: la intimitat conjugal

No poques persones confonen la intimitat conjugal amb les relacions maritals, però la veritable intimitat és molt més que això: és aquesta relació que manté forta i unida la relació dels esposos, és la unió profunda entre dues persones que s'estimen[13]. La intimitat conjugal

exigeix i es manifesta en el lliurament mutu i s'estén des de les diferències, fins i tot discussions, sobre els detalls de la vida diària als instants en què un confia els sentiments més íntims, aquells que no compartiria amb ningú altre. Perquè existeixi aquesta intimitat, els esposos han de crear conjuntament un pont d'unió profund –format per pilars de coneixement mutu, de confiança, de diàleg, de generositat, de respecte, d'admiració, de comprensió, d'atracció física, de tendresa, de sentit de l'humor, de proximitat, etc.– que és possible creuar quan hi ha dos éssers que es desitgen i s'estimen incondicionalment.

Els esposos que viuen aquesta intimitat amb generositat busquen una unió més completa i profunda de tot el seu ésser, dels seus cossos, de les seves ments i dels seus esperits. Ambdós cònjuges tenen aquest desig

de complicitat, de conèixer-se i de lliurar-se mútuament. Aquests esposos comparteixen passió, sentiments i emocions, fan plans i prenen decisions junts; en poques paraules, tenen una vida en comú, aquesta vida és dels dos, una cosa que els fa únics, que fa única la seva relació matrimonial. Aquesta intimitat conjugal transcendeix als cònjuges i els porta a formar una família en la qual es dóna l'obertura a la vida i s'intenta també ser fecunds socialment.

Totes les finalitats s'impliquen unes a les altres i, si es volen obtenir plenament i equilibrada, cal buscar-les totes, conjuntament i harmoniosa, sense contradiccions artificioses. Alhora, convé tenir molt clar que el mutu ajut no és un mitjà per a l'obtenció d'altres finalitats, sinó una finalitat en si mateixa. Espòs i esposa no només es complementen i ajuden quant a la generació i educació dels

fills haguts; també es complementen cap a si mateixos, en tant que cada un és el bé de l'altre.

“El matrimoni no és, per a un cristià, una simple institució social, ni de bon tros un remei per a les debilitats humanes: és una autèntica vocació sobrenatural... Els casats estan cridats a santificar el matrimoni i a santificar-se en aquesta unió; cometrien per això un greu error, si edifiquessin la seva conducta espiritual a esquena i al marge de casa seva. La vida familiar, les relacions conjugals, la cura i l'educació dels fills, l'esforç per tirar econòmicament endavant la família i per assegurar-la i millorar-la, el tracte amb les altres persones que constitueixen la comunitat social, tot això són situacions humanes i corrents que els esposos cristians han de sobrenaturalitzar”[14].

Javier Escrivá Ivars

[1] Cfr. *Gn* 2, 24.

[2] Per això qualsevol acte contrari a aquesta fidelitat i exclusivitat conjugal implica un atemptat gravíssim contra l'ésser propi dels esposos

[3] Cfr. *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 2335

[4] Concili Vaticà II, Const. *Gaudium et Spes*, n. 49

[5] Cfr. sant Josepmaria, *Amics de Déu*, n. 184

[6] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 25. El mateix cal dir sobre l'ús del matrimoni quan se sap que, per causes alienes a la voluntat dels cònjuges, no es dóna lloc a la procreació.

[7] Cfr. A. Sarmiento, *El matrimoni cristià*, p. 387.

[8] *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 2345. A més el Catecisme explica que: “La virtut de la castedat forma part de la virtut cardinal de la temprança, que tendeix a impregnar de racionalitat les passions i les ganes de la sensibilitat humana” (n. 2341). Però, en què consisteix realment la castedat? El Catecisme diu que: “La castedat significa la integració reeixida de la sexualitat en la persona i per això, en la unitat interior de l'home en el seu ésser corporal i espiritual” (n. 2337). Aquesta és una virtut que s'adquireix a través d'“un aprenentatge del domini de si, que és una pedagogia de la llibertat humana” (n. 2339).

[9] Cfr. *Catecisme de l'Església Catòlica*, nn. 2331-2391

[10] Cfr. Pontifici Consell per a la Família, Sexualitat humana: veritat i

significat (8-12-1995); Idem., Vademècum per als confessors sobre algunes qüestions de moral conjugal (12-02-1997).

[11] No es tracta d'un exercici ascètic de renúncia; en la seva essència és un do de Déu. Certament suposa lluita, com tota virtut moral; però és gràcia que l'Esperit Sant concedeix en el baptisme i en el sagrament del matrimoni (cfr. *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 2345). D'allà la necessitat absoluta de l'oració humil per demanar a Déu la virtut de la castedat

[12]] “Tot batejat és cridat a la castedat. El cristià s'ha ‘revestit de Crist’ (*Ga* 3, 27), model de tota castedat. Tots els fidels de Crist són cridats a una vida casta segons el seu estat de vida particular. En el moment del seu Baptisme, el cristià es compromet a dirigir la seva

afectivitat en la castedat" (*Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 2348)

[13] Cfr. Erich Fromm, *El arte de amar*

[14] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, n. 22

pdf | document generat automàticament des de https://opusdei.org/ca-es/article/intimitat-i-lliurament-en-el-matrimoni/ (20/01/2026)